

Gemma Ubasart: “Els mítings de Pablo Iglesias no havien d’eclipsar que érem una candidatura catalana”

La fins ara secretària general de Podem a Catalunya, Gemma Ubasart, ha presentat avui la dimissió davant del Consell Ciutadà del partit. Aquesta és l'única entrevista que donarà, almenys ara per ara, per explicar els motius de la seva marxa enrere després de menys d'un any a la direcció. Ubasart seguirà sent militant de Podem i es plantejarà si seguirà o no com a secretària de Plurinacionalitat de la direcció estatal, però es mostra molt crítica amb l'excés de partidisme de Catalunya Sí que es Pot i amb les intervencions a Catalunya del líder Pablo Iglesias contra la CUP i sobre els orígens d'una part dels catalans.

Sergi Picazo / @sergipicazo

La fins ara secretària general de Podem a Catalunya, **Gemma Ubasart**, ha presentat avui la dimissió davant del Consell Ciutadà del partit. Aquesta és l'única entrevista que donarà, almenys ara per ara, per explicar els motius de la seva marxa enrere després de menys d'un any a la direcció. Ubasart seguirà sent militant de Podem i es plantejarà si seguirà o no com a secretària de Plurinacionalitat de la direcció estatal, però es mostra molt crítica amb l'excés de partidisme de Catalunya Sí que es Pot i amb les intervencions a Catalunya del líder Pablo Iglesias contra la CUP i sobre els orígens d'una part dels catalans.

Per què dimiteixes precisament ara, i no abans?

Després de les eleccions del 27-S i amb l'inici de curs comença una nova etapa a Podem. És el moment adequat perquè jo faci un pas enrere. Jo he fet aquesta tasca durant un any de manera voluntària i militant compaginant-ho amb la meva feina a la universitat. Jo em vull centrar en la meva carrera acadèmica en ciències polítiques. Entenem la política com a gent normal fent política i li dedicarem un temps de les nostres vides a la política institucional. Jo vaig assumir el repte després de les eleccions europees per construir el partit a Catalunya. Ara ja tenim parlamentaris que han d'assumir un paper important en el futur de Podem. Jo continuaré sent militant i treballant per consolidar aquest projecte i per fer Pablo Iglesias president del Govern espanyol. Sense Podem no hi ha cap possibilitat de donar-li la volta al tauler polític i plantejar una resposta transformadora a la crisi de règim.

Però tu ets crítica amb la campanya electoral i la candidatura de Catalunya Sí que es Pot. Per quins motius?

Com a màxima dirigent de Podem a Catalunya, per acció o per omissió, assumeixo les responsabilitats d'uns resultats electorals que no han estat bons. Però hi ha coses que es poden

replantejar per aprendre de cara al futur.

“No hem sabut construir un altre espai més enllà de l'eix nacional. Ni en contra, ni a favor, sinó superant-lo”

Quines? Comencem pel principi.

Les eleccions del 27-S, plantejades com un plebiscit entre el sí i el no a la independència, eren difícils per a una formació com la nostra. Això facilitava les coses a formacions com Junts pel Sí i la CUP i el PP i Ciutadans. Això ho sabíem des d'un inici. Però nosaltres no vam saber construir un altre espai més enllà de l'eix nacional. És a dir, no en contra d'aquest eix, ni tampoc a favor, sinó superant-lo per poder reivindicar el nostre dispositiu de canvi. No parlaria d'una tercera via, sinó d'un altre espai.

“Ens van faltar independents a la llista i ens va faltar cooperar amb Barcelona en Comú i Procés Constituent”

Per què no heu estat capaços de construir-ho si ja sabíeu d'inici que les eleccions serien presentades com un plebiscit nacional?

Primer, no vam aconseguir prioritzar el caràcter ciutadà de la candidatura. Havíem d'haver transitat d'una coalició de partits a una confluència. Ens va faltar temps per construir-la, ens van faltar independents a la llista i ens va faltar cooperar amb Barcelona en Comú, Procés Constituent i altres espais politicosocials. I segon, no vam aconseguir sortir de la marginalitat unionista 'light' on ens volien situar els mitjans de comunicació. La majoria del nostre discurs va allunyar-se d'aquest espai. Però algunes patinades van dificultar que sortíssim d'aquest espai. No vam ser suficientment hàbils per sortir d'aquest espai del 'no'. Quedar-te en aquest espai no serveix per guanyar eleccions a Catalunya. Ho diu sempre l'historiador Xavier Domènech: “Qualsevol projecte transformador i hegemònic a Catalunya ha de tenir un component catalanista. Sempre l'ha tingut”.

Creus que ha faltat perfil catalanista i han sobrat intervencions de dirigents polítics de Podem?

No hem sabut dosificar les intervencions de dirigents estatals. És rellevant que vinguin i un valor afegit, però la seva presència va ser massa destacada. Nosaltres teníem un punt fort: hi ha un debat sobre la qüestió nacional i nosaltres som els únics que tenim una contrapart a l'Estat que entén la plurinacionalitat i el dret a decidir. Però més dosificada. Aquesta intervenció de dirigents estatals no havia d'eclipsar que érem una candidatura pròpia catalana.

“La frase de Pablo Iglesias sobre els avis andalusos i extremeños no era la més adequada”

Pablo Iglesias va dir en un míting de campanya: “Esa gente de barrio, esa gente de barrio que no vota tiene que sacar los dientes. Esa gente de barrio que no se avergüenza de tener abuelos andaluces o padres extremeños tiene que sacar los dientes”. Ajudava o no a guanyar vots?

La frase no era la més adequada ni la millor expressió. Però també cal dir que Pablo Iglesias està

sota la lupa al màxim dels mitjans de comunicació i que es va obviar per complet el context en el qual surt aquella frase.

Quina solució vas proposar tu per trencar amb un debat dual del sí-no en una campanya com la del 27-S?

No era fàcil. En plena campanya tot és molt complex, no es veu tot tan clar i jo ara faig la meua valoració amb ànim d'aprendre i millorar pel futur. Havíem de plantejar sense por la nostra proposta nacional de llarg recorregut i plenament viable. Però era difícil d'explicar en un moment de simplificació dels discursos. Havíem de continuar explicant, i crec que Lluís Rabell ho ha fet molt bé, la nostra proposta per poder exercir el dret a l'autodeterminació i buscar les fórmules per fer una consulta amb garanties. Nosaltres tenim una resposta en clau nacional que crec que és bona. El mateix Alex Salmond, exprimer ministre d'Escòcia, apuntava l'altre dia la mateixa sortida que nosaltres proposem. Però l'àmbit nacional no era l'àmbit on nosaltres havíem de centrar la nostra campanya. Havíem d'haver potenciat més l'eix de radicalitat democràtica i l'eix social.

Vau quedar atrapats en un discurs del 'no' i d'anar a la contra de la independència?

Exacte. El que havíem de fer era construir en positiu i amb missatges emotius per radicalitat democràtica i en polítiques socials.

“Hi havia gent dins de Podem que apostaven per anar cap a una disputa del vot amb Ciutadans”

Per què no ho vas dir abans? Què vas fer per evitar el que ara critiques? No et van deixar canviar-ho?

No és això. Tot és molt complex i el context electoral era molt complicat. La campanya electoral s'anava construint dia a dia. Hi havia gent dins de Podem que apostaven per anar cap a una disputa del vot amb Ciutadans. Però jo crec que a Catalunya, amb una candidatura com la nostra, anar a batallar vots a Ciutadans significa perdre. Mai seràs tan espanyol com Ciutadans i, en canvi, intentar disputar-li vot t'allunya d'una part del teu electoral més catalanista. Nosaltres volíem arribar a un espai molt ampli en l'eix nacional però no centrar-nos en l'eix nacional.

Dins de Podem hi ha un sector més espanyolista i més partidari de la unitat i un altre sector més catalanista i partidari radical del dret a decidir?

Jo crec que això és dir massa. Hi ha pluralitat en l'eix nacional. Però no veig sectors diferents. Veig més que hi ha un debat sobre quina és la millor estratègia per arribar a la ciutadania davant d'unes eleccions.

Parlem de Procés Constituent. És cert que Podem no veia clar un pacte amb ells i molt menys una candidata com Teresa Forcadet?

S'ha de dir que hi va haver un debat intern dins de Procés Constituent sobre si anar o no a la candidatura de Catalunya Sí que es Pot i, al final, ells ho van descartar. Segurament, la decisió de Procés Constituent necessitava uns tempos de debat molt més llargs que els que teníem la resta d'actors. Però és cert que tots els partits vam tenir una visió excessivament partidista en l'elaboració de les llistes. A Catalunya necessitàvem construir un subjecte per a la transformació molt ampli. Podem té un paper important, però cal tenir més en compte els altres actors socials i polítics. Això és una característica pròpia de Catalunya que no passa en altres llocs de l'Estat. Ens hauríem

d'inspirar molt més en la filosofia del PSUC d'aglutinar molts sectors i diferents ànimes més enllà de Podem si volem ser un projecte hegemònic amb capacitat de disputar l'hegemonia.

Però Procés Constituent havia decidit que Forcades fos la seva candidata i, en canvi, Podem ho va rebutjar, no?

Sí. Vam defensar des del primer moment que cap dels actors que confluïa podia imposar com a número 1 el que era el seu candidat. Necessitàvem un candidat de consens.

“La crítica a l'abraçada de David Fernández i d'Artur Mas va ser una errada. La CUP no ha de ser objecte de la nostra crítica”

Podem ha criticat la CUP per les relacions que ha pogut o no tenir amb Convergència, per exemple, durant la consulta del 9-N. Fins i tot Pablo Iglesias va criticar durament en un míting l'abraçada de David Fernández i d'Artur Mas. Com ho veus?

Jo crec que la crítica a l'abraçada va ser una errada. Posar-ho com un element important del primer míting de presentació a Catalunya de Podem va ser una errada. Pablo Iglesias també ho ha reconegut. Crec que espais com la CUP, Procés Constituent o d'altres no han de ser objecte de les nostres crítiques. I menys una figura com David Fernández, que és un company de viatge de moltes aventures polítiques dels últims 20 anys. Podem tenir debats i podem no estar d'acord, però crec que hem de comprendre'ns i respectar-nos més. Som al mateix costat de la barricada.

“Jo dubto que pronunciés la paraula ‘odi’ perquè no encaixa gens en la meua manera de ser ni de pensar”

T'ha perseguit una polèmica sobre unes suposades declaracions teves demanant agitar l'odi a Artur Mas”. Et reafirmes o creus que també va ser un error?

Aquest tema és un clar exemple del nostre amateurisme i de la manipulació que es va fer des de l'establishment'. Allò va succeir a l'inici del projecte de Podem. Convergència necessitava construir Podem com l'enemic. Jo dubto que pronunciés la paraula ‘odi’ perquè no encaixa gens en la meua manera de ser ni de pensar. Aquesta polèmica surt d'una trobada que jo faig amb una periodista d'El Periódico de Catalunya'. No era una entrevista, sinó una conversa informal. No s'hauria d'haver publicat. Però, en tot cas, assumeixo que va ser un error no actuar bé davant dels mitjans de comunicació. Vam optar en aquell moment per no dir res ni explicar-nos millor, i la bola es va fer més gran. Ara encara em continuen atacant per això. Nosaltres no estem d'acord a agitar l'odi cap a ningú ni hem fet mai una política en aquesta direcció.

“Construir projectes de majories pot voler dir assumir complexitats i contradiccions”

T'has sentit incòmoda en algun moment com a líder de Podem per defensar qüestions que no eren gaire coherents amb la teua trajectòria política anterior a Podem a les Candidatures Alternatives del Vallès -que ara tenen vincles amb la CUP-, al moviment antiglobalització o, fins i tot, com a assessora del Govern de Correa a l'Equador?

Un dels valors de Podem és les ganes de construir projectes polítics amplis i, alhora, la voluntat de governar. Construir projectes de majories pot voler dir assumir complexitats i contradiccions. No és

fàcil per a cap dels dirigents de Podem, ni a Catalunya ni a l'Estat. No sempre pots ser la cara bonica i la cara amable amb tots els subjectes polítics dels quals formaves part. Jo, però, ho veig com un element positiu per poder transformar la societat.

Personalment, et sap greu haver-te enemistat o haver rebut crítiques dures d'antics companys de viatge?

Els atacs sempre fan més mal quan vénen del foc amic que de l'establishment'. De l'establishment' ja t'ho esperes i fins i tot és desitjable. Hem de dialogar i debatre sobre propostes polítiques que poden no entendre's en un moment donat. A Catalunya no hem sabut trobar espais de debat tranquil amb projectes polítics d'esquerres.

Però alguna cosa malament deu haver fet Gemma Ubasart, no? Fas autocrítica d'aquest any al capdavant de Podem?

Sí, faig autocrítica. No haver-me pogut dedicar al 100%. Jo vaig voler continuar amb la meva feina a la universitat. Això genera disfuncions. Ho accepto. Però no volia deixar la meva carrera professional per dedicar-me només a la política. Per això no he pogut tenir una relació fluida amb tots els cercles de Podem al territori, ni tampoc una presència contínua als mitjans de comunicació. Reconec que, tot i que ha de ser una feina bàsica d'un polític, em costa la relació amb els mitjans.

* NOTA DELS EDITORS: Gemma Ubasart és, com consta en aquesta informació, que està [publicada a la web](#) des del primer dia, sòcia col·laboradora de la cooperativa CRÍTIC, que és l'editora d'aquest mitjà de comunicació.